

UNCRPD - Samenvatting alternatief verslag BDF

12/09/2024

Handstreaming is nog te slecht geïntegreerd in het werk van wetgevers.

- Zo is er geen mechanisme voor herziening van bestaande regelgeving in het licht van het VN-verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap (UNCRPD). Maar ook nieuwe wetten voldoen niet altijd aan de UNCRPD-bepalingen.
- Daarnaast is er meer sensibilisering nodig van zowel de beleidsmakers als van judicieel personeel (bv. afdeling wetgeving van Raad van State, vrederechters...).
- Verder moeten de organisaties die personen met een handicap vertegenwoordigen ook **structureel en tijdig geraadpleegd** worden en niet *pro forma* zoals nog vaak het geval is.
- Dit advieswerk is een inzet van de vrijwilligerssector die momenteel onvoldoende vergoed wordt.

Slechts **27%** van de Nederlandstaligen weet dat het UNCRPD bestaat¹

De mainstreaming (handstreaming) van de rechten van personen met een handicap (PMH) moet gepaard gaan met een aantal standaardpraktijkvoorschriften voor beleidsvoerders zoals impactbeoordelingen en zinvol overleg met PMH en organisaties die PMH vertegenwoordigen. Het is belangrijk dat er bij de regeringsvorming dit jaar voldoende budget voorzien wordt daarvoor. Verder moeten nieuwe en bestaande wetten structureel gecheckt worden op verenigbaarheid met het UNCRPD en de bestaande wetten.

Het concept van redelijke aanpassingen moet beter worden gedefinieerd en moet in alle bevoegdheidsgebieden verplicht worden gemaakt.

Qua regelgeving zien we vooral een focus op fysieke toegankelijkheid van nieuwe gebouwen en grondige renovaties.

- Er is wetgeving over toegankelijkheid voor nieuwe gebouwen of renovaties, maar de controles op de naleving zijn **ontoereikend en inadequaat**.
- Er zijn helaas **geen plannen om de toegankelijkheid van bestaande gebouwen aan te pakken**.
- Subsidies voor de renovatie of bouw van infrastructuur zijn beperkt en zelden gekoppeld aan verbeteringen van de toegankelijkheid.

Er moet een **toegankelijkheidsplan worden** opgesteld met **wettelijke toegankelijkheidsnormen** met deadlines, bindende beoordelingsindicatoren en budgettaire middelen. Bescherming van erfgoed mag geen excuus zijn om niet aan de toegankelijkheidsnormen te voldoen.

De toegankelijkheid van communicatie en dienstverlening in het algemeen wordt in alle actieplannen volledig vergeten.

- Veel websites en apps zijn niet toegankelijk. **Er is sprake van een digitale kloof.**²

- Organisaties die PMH vertegenwoordigen worden vaak gezien als eerste hulplijn wat betreft de (niet) toegankelijkheid van digitale overheidsdiensten.³
- Er is amper tot geen *easy-to-read* aanbod of aanbod in gebarentaal.
- Veel loketten van openbare dienstverleners sluiten, verminderen hun werkingsuren en/of verschuiven hun diensten naar de privésector.

Leg een **wettelijke toegankelijkheidsnorm** op voor **communicatie en digitale inhoud**, inclusief gratis gebarentaal.

Er moet altijd menselijke ondersteuning beschikbaar zijn. Deze behoefte is erkend door het [Europees Parlement](#) (2023).

Personen met een handicap kunnen het overgrote deel van het openbaar vervoer niet spontaan en zelfstandig gebruiken.

- Assistentie bij het nemen van de trein is beschikbaar in minder dan 30% van de stations.⁴
- Bij het nemen van een bus of tram, of bij een wisseling tussen de transportmodi is er geen assistentie voorzien.
- Er zijn geen systematisch hoorbare, visuele of gebarentalige aankondigingen of automatische oprijdplaten.
- In december 2023 veroordeelde de [Rechtbank van Eerste Aanleg van Antwerpen De Lijn](#) voor het feit dat er sinds 2019 geen verandering komt in de discriminerende behandeling van PMH.⁵

Vervoer is van cruciaal belang (voor werk, medische afspraken, school, enz.) Dit moet dringend erkend worden door middel van ambitieuze en afdwingbare toegankelijkheidsvereisten.

Er zijn nog steeds veel te weinig alternatieven voor collectieve huisvesting en voorzieningen.

- In een aantal collectieve woonvoorzieningen hebben personen weinig inspraak in hun dagindeling, vrijetijdsbesteding, enz. **Het BDF pleit voor hun transformatie in overeenstemming met het UNCRPD.**⁶
- De collectieve woonvoorzieningen worden het meest gefinancierd van overheidswege in Brussel⁷ en Wallonië.⁸ Er moet meer geïnvesteerd worden in alternatieven.
- Bestaande ondersteunende diensten zijn op

zichzelf **onvoldoende om een persoon met een handicap volledige vrijheid van woonkeuze te geven.**⁹

- Dit heeft ook een impact op verzorgers. Door het gebrek aan alternatieven zijn deze immers verplicht om verschillende rollen op zich te nemen (verzorger, familielid, expert...)¹⁰ **Zonder passende erkenning worden ze ondermaats ondersteund.** Er bestaat een beperkt aanbod aan respijtzorg en tijdelijke opvangcentra, maar deze zijn geografisch slecht verspreid en niet altijd aangepast aan diverse doelgroepen.¹¹
- Veel personen met (zware) zorgnood vinden geen plaats in de opvangcentra.
- In Vlaanderen staan er nog meer dan 17.000 mensen op de **wachlijst** voor een persoonsvolgend budget.
- In Wallonië is er een **persoonlijk assistentiebudget** beschikbaar voor zwaar **zorgbehoevende volwassenen.**¹² Slechts 525 mensen maken hier gebruik van.
- In Brussel loopt er sinds 2014 een proefproject met een assistentiebudget.¹³ Op 15/02/2024 maakten er **48 mensen** gebruik van en stonden er 175 mensen op de wachlijst.

Regionale actieplannen moeten streven naar de garantie van levenskeuze aan PMH. Alle PMH, ook zij die in een voorziening verblijven, moeten geraadpleegd worden bij de opstelling ervan.

Bestaande voorzieningen moeten de levenskeuze van hun residenten garanderen. Er is nood aan een onafhankelijke instantie die klachten zal behandelen en controle kan uitoefenen.

Voorzie meer en betaalbare **respijt-, ondersteunings- en thuiszorgdiensten.** De status van 'mantelzorger' moet gepaard gaan met meer (financiële) rechten.

Er is een gebrek aan steun voor de ontwikkeling van inclusief onderwijs.

- België heeft met 6% de meeste leerlingen in het buitengewoon onderwijs in vergelijking met andere EU-landen.¹⁴
- Het Europees Comité voor Sociale Rechten veroordeelde **Vlaanderen (2017)** en de **Franse gemeenschap (2020)** voor het niet-realiseren van inclusief onderwijs.¹⁵
- In de **Franse Gemeenschap** werden gevallen van discriminatie van kinderen met een verstandelijke beperking vastgesteld door het **Grondwettelijk Hof**: ze worden minder gunstig behandeld wat betreft financiering en ondersteuning in inclusief onderwijs, in vergelijking met kinderen met een sensomotorische handicap.¹⁶
- Het buitengewoon onderwijs wordt het sterkst ondersteund, maar zelfs daar is het moeilijk om de juiste ondersteuning te krijgen.¹⁷
- Daarnaast kan elke reguliere school inschrijvingen weigeren als de noodzakelijke 'redelijke aanpassingen' een te grote belasting vormen.¹⁸ Daarom worden kinderen met ernstige zorgbehoeften of meervoudige diagnoses vaak uitgesloten van het regulier onderwijs.

België 3x veroordeeld voor niet-realiseren van inclusief onderwijs:

Vlaanderen (2017)
<i>door Europees Comité voor Sociale Rechten¹⁵</i>
Franse Gemeenschap (2020)
<i>door Europees Comité voor Sociale Rechten¹⁵</i>
Franse Gemeenschap (2020)
<i>door Grondwettelijk Hof¹⁶</i>

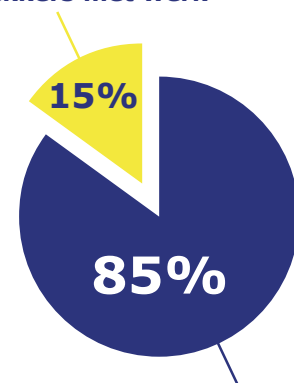
Er moeten dringend inspanningen worden geleverd om **meer (gevarieerde) ondersteuning te bieden in reguliere scholen**. Eventueel met samenwerkingen met externe partijen en het buitengewoon onderwijs.

Maak een transformatieplan, met de nodige budgettaire middelen en beoordelingsindicatoren.

België heeft een van de grootste arbeidsparticipatiekloven van personen met een handicap in de EU.

- Er is onvoldoende coherente, volledige en transparante informatie beschikbaar over de impact van werk op de tegemoetkomingen voor PMH (wet van 1987), de premies die er bestaan voor werkgevers, de begeleidingsopties die er zijn voor PMH etc. Zeker omdat de bevoegdheden op vlak van werk versnipperd zijn.
- **Personen met een uitkering (wet van 1987) krijgen geen ondersteuning bij het zoeken naar werk**, terwijl zij die een leefloon krijgen (en dus ook in het systeem van sociale bijstand zitten) wel veel begeleiding krijgen van het OCMW. **De wet op de inkomensvervangende tegemoetkoming (IVT) - integratietegemoetkoming (IT) is ook niet aangepast aan een onregelmatige loopbaan van een PMH** die regelmatig genooddaakt is het werk te stoppen en later weer te hervatten. **Aldus werkt slechts 15% van zij die een IVT krijgen.**¹⁹
- Er zijn een aantal initiatieven om personen die arbeidsongeschikt zijn terug aan het werk te krijgen, veel **minder initiatieven zijn gericht op het aan het werk houden van personen**.

IVT-trekkers met werk¹⁹

IVT-trekkers zonder werk

Creëer een **one-stop-shop** die informatie (over de bevoegdheidsniveaus heen) verschaft over alles wat te maken heeft met werk(hervatting), studies, redelijke aanpassingen, tegemoetkomingen, premies en verenigingen die zich in een specifiek werkerterrein specialiseren.

Werkgevers moeten gesensibiliseerd worden over handicap en vooral ook over de diverse maatregelen die onder redelijke aanpassingen vallen.

Er moet gewerkt worden aan een meer structurele samenwerking tussen arbeidsbemiddelingsdiensten, bedrijven in de reguliere arbeidsmarkt, maatwerkbedrijven en organisaties die PMH vertegenwoordigen.

De wetgeving inzake tegemoetkomingen is niet flexibel genoeg en veel personen met een handicap leven onder de armoedegrens.

- De IVT is de afgelopen jaren met 10,75% gestegen. **Maar het ligt nog steeds onder de armoedegrens.**

- De berekening van IT werd gewijzigd, maar is nog steeds ontoereikend in vergelijking met de werkelijke extra kosten van een handicap.²⁰
- Zelfs de Directie Personen met een Handicap (**DG HAN**), die deel uitmaakt van de Belgische Sociale Zekerheidsadministratie, past de wet van 1987 niet langer coherent toe.²¹

De wet van 1987 moet dringend volledig herschreven worden, op basis van het mensenrechtenmodel van handicap. Rekening houdend met zowel personen die nooit zullen kunnen werken, als personen die een onregelmatige loopbaan (zullen) hebben en sowieso rekening houdend met de moeilijkheden die iemand ondervindt om te kunnen werken.

De IVT moet worden verhoogd tot het gegarandeerde gemiddelde minimum maandinkomen.

De financiële steun van de overheid is onvoldoende om de minimale extra kosten te dekken die gepaard gaan met een handicap.

- Lopend onderzoek toont aan dat de minimale **kosten voor gezinnen met een kind met zorgbehoeften 1.7 tot 2.5 keer hoger zijn** dan de kosten voor gezinnen met een kind zonder zorgbehoeften.²²
- De overheid financiert vooral 'gespecialiseerde' trajecten, ouders moeten de 'inclusieve' trajecten vaker zelf zien te financieren.²³
- De gezondheidszorg voor PMH is niet even toegankelijk, zij moeten **vaker zorg uitstellen om financiële redenen dan personen zonder handicap**.²⁴

34% van PMH met een IVT/IT stelt vaker zorg uit om financiële redenen²⁴

De medische behoeften van PMH moeten worden gedekt. Behandelingen en medicatie vormen één van de grootste kosten voor PMH, terwijl zij er meer en vaker nood aan hebben dan personen zonder handicap.

Veel mensen die na hun 65e een handicap krijgen, worden bij de terugbetaling van hulpmiddelen geconfronteerd met discriminatie.

- De deelstaten verstrekken integratiehulpmiddelen aan personen wiens handicap voor 65 jaar is vastgesteld. **Voor BDF komt dit neer op discriminatie op grond van leeftijd.**
- De financiering die bestaat voor ouderen is vaak lager dan die voorzien voor PMH, terwijl het bij ouderen met een handicap net gaat om een cumul van zorgnoden. Noden die bovendien via een gelijkaardige schaal gemeten worden, maar dus in verschillende bedragen uitmonden...

Zorg ervoor dat hulpmiddelen toegankelijk zijn voor elke PMH, ongeacht de herkomst van de handicap en de leeftijd van de persoon. Financiële toegankelijkheid moet gegarandeerd zijn.

Ondanks het feit dat de COVID-crisis en de overstromingen in 2021 aantoonde dat België slecht voorbereid is op crisissituaties, is er geen vooruitgang geboekt met het aanpassen van noodplannen aan de behoeften van personen met een handicap.

De nood- en evacuatieplannen, crisiscommunicatie en informatie moet dringend aangepast worden aan de behoeften van PMH.

PMH en hun behoeften moeten op voorhand gekend zijn, op zijn minst door de lokale autoriteiten, hulpdiensten en civiele bescherming, met de nodige garanties voor de eerbiediging van de privacy.

Het is ook cruciaal dat informatie en communicatie in noodsituaties (bv. persconferenties, 112-nummer/mobiele app) toegankelijk is voor iedereen. Er moeten bijvoorbeeld gebruiksklare sms-berichten worden ontwikkeld die in noodgevallen kunnen worden verstuurd.

Er is geen substantiële focus op ondersteuning bij besluitvorming.²⁵ Er worden geen stappen in die richting gezet. Dit beïnvloedt de handelingsbekwaamheid van personen op veel vlakken (stemmen, patiëntenrechten, kinderen krijgen...).

- **Er zijn geen officiële statistieken beschikbaar over wie bijstand krijgt en wie vertegenwoordigd wordt.**²⁶ Dit maakt het onmogelijk om op te volgen of de wet (art. 492/2 BW) die voorrang verleent aan bijstand, in de praktijk ook wel degelijk opgevolgd wordt.
- **Verder bepaalt de wet dat de rechter voorrang moet geven aan familieleden, maar professionele bewindvoerders genieten vaker de voorkeur**, gewoon omdat dit minder ondersteuning van de griffier vereist.²⁷
- Bovendien constateert het BDF dat **vrederechters middelen en tijd te kort komen om een beschermingsmaatregel op maat uit te werken**, wat vaak resulteert in een overname van bijna alle onbekwaamheden uit de lijst.
- Sinds kort staat ook stemrecht op die 'checklist'.²⁸ Het is niet duidelijk hoe en op basis van welke referentiepunten de vrederechter dit moet beoordelen. **Een persoon zonder handicap kan alleen politieke rechten worden ontzegd als straf.**
- Een persoon kan als handelingsonbekwaam aanzien worden om het ouderlijk gezag uit te oefenen.²⁹ Er zijn daarentegen geen intensieve begeleidings-/mentorschapsprogramma's om PMH te helpen hun ouderverantwoordelijkheden op zich te nemen.
- Bovendien is anticonceptie of sterilisatie een verblijfsvoorwaarde in verschillende voorzieningen.³⁰ Hoewel er geen sprake is van fysieke dwang, wordt **de toestemming van de patiënt vaak verkregen zonder dat de patiënt goed geïnformeerd is.**
- Er zitten te veel PMH in de gevangenis zonder toegang tot de juiste zorg; het interneringssysteem houdt PMH langer opgesloten dan de gebruikelijke gevangenisstraf.

Dure bijstand door bewindvoerder²⁵

Het Belgische bewindvoeringsstelsel moet in overeenstemming gebracht worden met de vereisten van Art. 12 UNCRPD. **Ondersteunde besluitvorming moet worden uitgerold.**

Zorg voor statistieken: % onder bewind, % bijstand en % vertegenwoordiging. Dit is nodig om ervoor te zorgen dat er echt voorrang verleend wordt aan bijstand bv.

Toestemming voor sterilisatie dan wel inname van voorbehoedsmiddelen moet worden verkregen op een manier waarbij de vrouw goed wordt geïnformeerd (toegankelijkheid van informatie) en goed wordt ondersteund bij het geven van haar toestemming (wettelijk geregelde procedure). Het is aan de vrouw, ongeacht haar handicap, om te beslissen over haar lichaam.

Iemand zijn politieke rechten ontzeggen omdat hij/zij een handicap heeft, zou **niet mogelijk mogen zijn**. Zelfs als iemand op een bepaald moment geen interesse heeft om te gaan stemmen, kan hij/zij met de juiste begeleiding later wel interesse ontwikkelen.

Geen enkele PMH mag in gewone gevangenissen worden opgesloten of voor abnormaal lange periodes worden geïnterneerd.

Er zijn geen wettelijke bepalingen of actieplannen gericht op een gelijkwaardige vertegenwoordiging van personen met een handicap in de media.

- Handicap wordt vaak nog enkel in beeld gebracht omwille van de zichtbare handicap en niet vanwege de persoon erachter.

Eindnoten

- 1 GRIP vzw, 'GRIP bestaat 20 jaar. Maar wat denkt de Vlaming over handicap?', 14 december 2020. <https://www.gripvzw.be/nl/artikel/437/grip-bestaat-20-jaar-maar-wat-denkt-de-vlaming-over-handicap#:~:text=3.%20Er%20is,hets%20Kinderrechtenverdrag%20kent>.
- 2 BELGISCHE VERENIGING VOOR ONDERZOEK EN EXPERTISE VOOR DE CONSUMENTENORGANISATIES (BV-OECO), 'Réduire la fracture numérique pour l'ensemble des consommateurs dans la société', Étude 2022. <https://economie.fgov.be/nl/publicaties/de-digitale-kloof-overbruggen>; Uiteenzettingen over de digitale kloof in de Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers op 30 november 2023. <https://www.dekamer.be/FLWB/PDF/55/3727/55K3727001.pdf>. ESENCA, 'Numérique par défaut: Bruxelles sous le feu des Projecteurs', 2023. <https://www.esenca.be/wp-content/uploads/2023/07/Analyse-2023-Ordonnance-Bruxelloise.pdf>. LA LIBRE, 'Le projet «Bruxelles numérique» du gouvernement Vervoort mettra en difficulté un Bruxellois sur deux', 14 november 2022. <https://www.lalibre.be/debats/opinions/2022/11/14/le-projet-bruxelles-numerique-du-gouvernement-vervoort-mettra-en-difficulte-un-bruxellois-sur-deux-OT4IE4WCWZG2NCA3DIMLO55TGA/>.
- 3 ESENCA, «Numérique par défaut : Bruxelles sous le feu des Projecteurs,» 2023, p. 10. <https://www.esenca.be/wp-content/uploads/2023/07/Analyse-2023-Ordonnance-Bruxelloise.pdf>.
- 4 Voor personen zonder rolstoel is er assistentie voorzien in 159/555 stations (2022). En in 2032 zouden er 78 moeten bijkomen. Voor personen in een rolstoel gaat dit om 132/555 stations. In 2033 zouden er 20 bij moeten komen. Zie bijlage 17 van het NMBS Beheerscontract 2023-2032.
- 5 UNIA, 'De Lijn veroordeeld voor discriminatie van rolstoelgebruikers', 6/12/2023. <https://www.unia.be/nl/artikels/de-lijn-veroordeeld-voor-discriminatie-rolstoelgebruikers>.
- 6 BDF, 'Standpunt van BDF en NHRPH-CSNPH: Personen met een handicap moeten kunnen kiezen of ze in een gedeelde of individuele woonomgeving willen wonen', 2024. <https://bdf.belgium.be/nl/nieuws/01-07-2024-standpunt-van-het-bdf-en-de-nhrph-personen-met-een-handicap-moeten-kunnen-kiezen-om-in-gemeenschappelijke-of-individuele-leefomg.html>.
- 7 107 miljoen euro voor voorzieningen; 66% budget Phare <-> 8 miljoen euro voor 'services d'accompagnement'; 5% budget Phare. Zie: <https://www.inclusion-asbl.be/wp-content/uploads/2023/12/FINAL-Recommandations-jeudi-hemicycle-07-12.pdf>. Ongeveer dezelfde cijfers zijn terug te vinden in het laatst beschikbare jaarrapport van Phare van het jaar 2019. <https://phare.irisnet.be/app/download/8050018362/RA+-PHARE+2019+-+D%C3%A9finitif.pdf?t=1655304520>, p. 14.
- 8 In het jaarverslag 2022 van AVIQ wordt bij bijna alle dienstverlening een budget opgesomd, behalve onder 'Les établissements d'hébergement pour personnes handicapées'. https://www.aviq.be/sites/default/files/documents_pro/2023-11/Rapport_activites_AVIQ_2022.pdf, p. 25.
- 9 L'Association Paritaire pour l'Emploi et la Formation (APEF) vzw – le secteur d'aide au domicile, 'Un acteur incontournable de prévention de la santé et de préservation du lien social et du bien-être de la population – Une vision paritaire de l'avenir du secteur', 2023, p. 16: «(...) Sur les deux dernières décennies, l'offre de services n'a évolué que modérément et à un rythme moindre que celui du vieillissement démographique. (...) Dans ce contexte, à politique constante, (...) l'offre globale de prise en charge demeurera insuffisante pour couvrir l'évolution des besoins à l'horizon 2030.» <https://www.apefasbl.org/les-fonds-fin-de-carriere/aides-familiales-et-aides-seniors/avenir-du-secteur-safas-2023>.
- 10 <https://www.mantelzorgers.be/nl/voor-professionals-die-samenwerken-met-mantelzorgers#:~:text=samenwerking%20met%20mantelzorgers.-,De%20rol%20van%20de%20mantelzorgers,-Een%20mantelzorgers%20kan>.
- 11 Koning Boudewijnstichting, 'Respijtoplossingen voor ouders van kinderen met een beperking in Vlaanderen en Brussel: overzicht van de noden en het huidige aanbod', 2021, p. 11-12. <https://kbs-frb.be/nl/respijtoplossingen-voor-ouders-van-kinderen-met-een-beperking-vlaanderen-en-brussel>.
- 12 Men moet IT categorie 4 of 5 hebben (15-18 punten). [https://www.aviq.be/fr/vie-quotidienne/aides-la-vie-quotidienne/budget-dassistance-personnelle-bap#:~:text=allocation%20d%E2%80%99int%C3%A9gration%20pour%20personne%20handicap%C3%A9e%20de%20cat%C3%A9gorie%204%20\(15%20ou%2016%20points\)%20ou%205%20\(17%20ou%2018%20points\)%2C%20ou%20prouver%20qu%E2%80%99elle%20r%C3%A9pond%20aux%20crit%C3%A8res%20m%C3%A9dicaux%20pour%20en%20b%C3%A9n%C3%A9ficier](https://www.aviq.be/fr/vie-quotidienne/aides-la-vie-quotidienne/budget-dassistance-personnelle-bap#:~:text=allocation%20d%E2%80%99int%C3%A9gration%20pour%20personne%20handicap%C3%A9e%20de%20cat%C3%A9gorie%204%20(15%20ou%2016%20points)%20ou%205%20(17%20ou%2018%20points)%2C%20ou%20prouver%20qu%E2%80%99elle%20r%C3%A9pond%20aux%20crit%C3%A8res%20m%C3%A9dicaux%20pour%20en%20b%C3%A9n%C3%A9ficier).
- 13 <https://www.iriscare.brussels.nl/professionals/info-voor-de-professionals/subsidies/persoonlijke-assistentie-budget/#:~:text=Wat%20is%20het%3F,te%20organiseren%20en%20te%20betalen>.
- 14 SANTENS T., 'België heeft meeste leerlingen in buitengewoon onderwijs van heel Europa: hoe komt dat?', VRT NWS, 05/10/2022. <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2022/10/04/buitengewoon-onderwijs-cijfers/>.
- 15 Europees Comité van Sociale Rechten, MDAC v België, 16 oktober 2017; en FIDH en Inclusion Europe v België, 9 september 2020.
- 16 Grondwettelijk Hof, arrest nr. 85/2023 van 1 juni 2023: <https://www.const-court.be/public/n/2023/2023-085n.pdf>.
- 17 JOORIS M., 'Ouders slaken noodkreet omdat 700 kinderen geen plek vinden in buitengewoon onderwijs in Antwerpen: "Wij zijn onzichtbaar"', VRT NWS, 29 april 2024. <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2024/04/28/ouders-slaken-noodkreet-nadat-bijna-700-kinderen-geen-plek-hebber/>.
- 18 Vlaanderen: "indien school accommodatie onredelijk acht". Artikel 253/6 Vlaamse Codex Secundair Onderwijs, zoals gewijzigd door artikel 156, 3° [Decreet over leersteun \(5/5/2023\)](https://www.vlaanderen.be/nl/legislatie/verordeningen/2023/05/05-decreet-over-leersteun-5-5-2023); Franse Gemeenschap: "als er geen ondersteuning in het buitengewoon onderwijs nodig is". Artikel 102/1, §1 du décret du 24 juillet 1997 définissant les missions prioritaires de l'enseignement fondamental et de l'enseignement secondaire et organisant les structures propres à les atteindre, zoals gewijzigd bij artikel 4 [Décret relatif à l'accueil, à l'accompagnement et au maintien dans l'enseignement ordinaire fondamental et secondaire des élèves présentant des besoins spécifiques](https://www.vlaanderen.be/nl/legislatie/verordeningen/2017/07/24-decret-relatif-a-laccueil-a-laccompagnement-et-au-maintien-dans-lenseignement-ordinaire-fondamental-et-secondaire-des-élèves-présentant-des-besoins-spécifiques).

- 19 Contactpersoon bij DG HAN, cel data analyse en monitoring per mail van 11.4.2024: "(...) In het vierde kwartaal van 2010 betreft het 22.724 rechthebbenden IVT-IT op een totaal aantal rechthebbenden IVT-IT van 160.483 in het kwartaal of 14,16% met inkomsten uit arbeid (tabel DW 04-2010). In het vierde kwartaal van 2020 betreft het 29.480 rechthebbenden IVT-IT op een totaal aantal rechthebbenden IVT-IT van 207.649 in het kwartaal of 14,20% met inkomsten uit arbeid (tabel DW 04-2020). Historisch blijft dit percentage rond de 15% schommelen."
- 20 Steunpunt welzijn volksgezondheid en gezin, 'Financiële ondersteuning voor kinderen met zorgbehoeften intersectoraal harmoniseren. Deel 1. Referentiebudgetten voor gezinnen van kinderen met specifieke zorgbehoeften', 2023, p. 109. https://cdn.nimbu.io/s/5s8z9pg/channelentries/yfz8tgy/files/1701682675517/2023_09-1_rapport_19-1_swvg_mjp_14_rapport-zorgbehoefte-ondersteunen_deel_1.pdf?le8a07a.
- 21 DUMONT D., MAIRIAUX P., SCHENKELAARS J.P., 'La définition et l'évaluation du handicap en matière d'allocation de remplacement de revenus - phase 1 : analyse de la situation existante', juni 2023, p. 61: «On constate de grandes divergences tant dans les décisions de la DG Han que dans les conclusions d'expertises, sans comprendre sur quels éléments ces différences sont fondées. À titre d'exemple, on cite que là où certains experts considèrent incompatible un travail effectif avec une reconnaissance en ARR, d'autres au contraire voient dans cette reconnaissance un soutien à l'intégration sociale. Les expertises sont souvent aléatoires, peu objectivées et dépendantes de la qualité de l'expert. Un souhait d'une évaluation plus collégiale est aussi exprimé.»
- 22 Steunpunt welzijn volksgezondheid en gezin, 'Financiële ondersteuning voor kinderen met zorgbehoeften intersectoraal harmoniseren. Deel 1. Referentiebudgetten voor gezinnen van kinderen met specifieke zorgbehoeften', 2023, p. 108. https://cdn.nimbu.io/s/5s8z9pg/channelentries/yfz8tgy/files/1701682675517/2023_09-1_rapport_19-1_swvg_mjp_14_rapport-zorgbehoefte-ondersteunen_deel_1.pdf?le8a07a.
- 23 *Ibid*, p. 109 en p. 114.
- 24 AVIQ, 'Réflexions de cadrage de constats de l'accès à la santé et aux soins de santé', 2023, p. 61-66. <https://www.aviq.be/fr/actualites/reflexions-de-cadrage-de-constats-de-lacces-la-sante-et-aux-soins-de-sante>; Statistiek Vlaanderen, 'Rapport 2022/1: Maatschappelijke positie en participatie van personen met een handicap', 2022, p. 84-85. <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/47710>; Institut Solidaris, 'Le report des soins de santé - Edition 2022': « personnes en incapacité de travail qui reste particulièrement problématique : elles sont deux tiers à avoir dû reporter au moins un soin en 2022.» <https://www.institut-solidaris.be/index.php/report-soins-2022/>.
- 25 Bijvoorbeeld, 'bijstand' door een professionele bewindvoerder moet worden beschouwd als een 'buitengewone' ambtsverrichting en zal dus duurder worden aangerekend. Dit wordt vermeld in het Verslag aan de Koning over het Koninklijk Besluit tot vaststelling van de inkomsten die in aanmerking kunnen worden genomen voor de berekening van de bezoldiging van de bewindvoerders, alsook van de kosten die als uitzonderlijk kunnen worden beschouwd en de ambtsbezigheden die als uitzonderlijk kunnen worden beschouwd, bepaalt ook dat de bijstandsfunctie in plaats van een vertegenwoordigingsfunctie een buitengewone handeling van een professionele bewindvoerder is en dus duurder zal worden aangerekend (18/5/24).
- 26 Het Belgische statistiekbureau Statbel heeft geen bevoegdheid in deze materie, [aldus de minister van Economie en Werk](#) (p. 104).
- 27 Hoge Raad voor Justitie, 'Audit: Het toezicht op de bewindvoeringen door de vrederegerechten', 2019, p. 20. <https://hrj.be/admin/storage/hrj/rapport-audit-bewindvoering.pdf>.
- 28 De wet van 28 maart 2023 heeft deze mogelijkheid opnieuw ingevoerd. Zie het huidige Art. 492/1, §1, 15° BW.
- 29 Art. 492/1, 9° BW.
- 30 EL KONNADI S., JACQUET M. et ROLLIN L., 'Violences gynécologiques et obstétricales vécues par les femmes avec une déficience intellectuelle rivant en institution. Etude exploratoire sur la situation en Belgique franco-phone', Sint-Gillis, 2023, p. 48-49. https://assets.ctfassets.net/10gk3lslb1u3/2vcIuHLvLz8ft5GYjhsrt/96a054afc2e4de6e2ceee73c485d1e3d/rapport_VGO-web.pdf.